

VROM-Inspectie handhaaft asbestregelgeving

Inleiding

De VROM-Inspectie is namens de minister van VROM bevoegd voor de controle op de naleving van het Besluit asbestwegen en het Asbestverwijderingsbesluit voor zo ver het de sloop van asbesthoudende objecten betreft (eerstelijns toezicht). Beide gebaseerd op de Wet milieugevaarlijke stoffen (Wms). Daarnaast zijn andere overheden bevoegd voor het toezicht op de sloop van asbesthoudende bouwwerken (gemeenten) en de sanering van asbesthoudende grond (provincies). De Inspectie ziet toe of deze taken door de andere overheden op juiste wijze worden uitgevoerd (tweedelijns toezicht). De Arbeidsinspectie handhaaft de arbowetgeving voor asbest, gericht op het tegengaan van blootstelling aan asbest in de arbeidssituatie.

In 2002 heeft de Inspectie landelijke controles uitgevoerd om toe te zien op de naleving van de asbestregelgeving Wms. Primair richtten de (eerstelijns) controles zich op asbestverdachte wegen en objecten (zoals schepen). Daarnaast zijn tweedelijns controles uitgevoerd bij onder meer asbestbodemonreinigingslocaties en bij de sloop van bouwwerken waarin zich mogelijk asbest bevond.

Aanpak eerstelijns toezicht

Veelal vinden controles plaats naar aanleiding van signalen, meldingen en tips die bij de Inspectie binnenkomen. Zij is sterk afhankelijk van deze signalen, omdat onvoldoende bekend is waar asbesthoudende wegen aanwezig zijn. Bovendien is er geen meldingsplicht naar de Inspectie toe voor bedrijven die overgaan tot de sloop van asbesthoudende objecten. Bij de controle op asbesthoudende wegen en objecten zet de Inspectie zondig de tot haar beschikbare bestuursrechtelijke (dwangsom) en strafrechtelijke (proces-verbaal) instrumenten in. Wanneer de Inspectie een dwangsom oplegt is de overtreder een boete verschuldigd voor ieder dag dat hij niet voldoet aan de asbestregels. Een dwangsom, als financiële stok achter de deur, is een goed en eenvoudig middel om te bereiken dat deze overtreding wordt opgeheven. Bovendien kan de Officier van Justitie een boete opleggen van maximaal € 45.000,-.

Bereikte resultaten

In de hierna gegeven tabel is een overzicht van de uitgevoerde controles weergegeven. De controles zijn uitgesplitst naar onderzoeksitem.

Overzicht uitgevoerde controles asbestregelgeving

Subject	Aantal controles
Wegen	40
Objecten	8
Bodemverontreiniging	9
Bouwwerken	4
Overig (zwerfafval, asbestbrand, ed)	3
Totaal	64

In totaal zijn landelijk 64 asbestzaken door de Inspectie behandeld. In het kort is per item aangegeven wat de resultaten van de uitgevoerde controles zijn.

Wegen

De meeste van de 40 gecontroleerde wegen zijn verkeersluwe wegen, zoals plattelandswegen, (puin)paden, ontsluitingswegen en erven. Sommige meldingen over asbestwegen hadden betrekking op (grootschalige) ruilverkavelingsprojecten. De helft van de gecontroleerde wegen is in eigendom van een overheidsinstelling (bv. gemeente of waterschap). Bovendien werd ongeveer de helft van de totaal aantal gecontroleerde asbestverdachte wegen in Overijssel en Gelderland aangetroffen. Hierbij vallen acht wegen, die in de omgeving van Harderwijk en Twente zijn gecontroleerd, mogelijk onder de nieuwe saneringsregeling asbestwegen die begin 2003 van kracht is geworden. Met deze regeling is het voor particuliere wegeigenaren mogelijk op kosten van de overheid hun asbestweg te laten saneren (zie kader).

Besluit asbestwegen Wms

De voormalige asbestcementfabrieken in de gemeenten Hof van Twente en Harderwijk hebben in de periode na de Tweede Wereldoorlog tot eind zeventiger jaren asbestbevattend afval ter beschikking gesteld aan omwonenden die er op grote schaal wegen, paden en erven mee hebben verhard. Ook elders in Nederland komen incidenteel asbestbevattende wegen voor, maar het betreft hier veelal wegen die zijn verhard met puin afkomstig van illegale of niet-selectieve sloop in het verleden.

In de afgelopen jaren heeft de Minister van VROM geld ter beschikking gesteld voor de sanering van asbestbevattende wegen, paden en erven in Twente en rond Harderwijk die in eigendom zijn van bedrijven, instellingen en particulieren. Met dit geld zijn ongeveer 250 asbestwegen en erven reeds gesaneerd. Begin 2003 is de Saneringsregeling asbestwegen tweede fase in werking getreden. Op grond van deze saneringsregeling kunnen bedrijven, instellingen en particulieren die eigenaar zijn van een asbestbevattende weg in Twente of rond Harderwijk en die geen gebruik hebben gemaakt van de eerdere saneringsregelingen, alsnog een subsidieaanvraag indienen.

Het Besluit asbestwegen Wms bevat een verbod op het voorhanden hebben van een niet-gesaneerde asbestbevattende weg (indien de concentratie witte asbest plus 10 maal de concentratie overige asbestsoorten hoger is dan 100 mg/kg). Asbestwegen die in eigendom zijn van overheden en asbestwegen die niet in Twente of rond Harderwijk liggen dienen op eigen kosten te worden gesaneerd. Het besluit wordt gehandhaafd door de VROM-Inspectie.

Voor de sanering van asbestwegen in Twente en rond Harderwijk, die in eigendom zijn van bedrijven, instellingen en particulieren, bestaan echter tijdelijke subsidieregelingen. Indien deze regelingen afgelopen zijn, zullen de eigenaren van een asbestbevattende weg, welke geen gebruik hebben gemaakt van deze subsidiemogelijkheden, in deze regio's tevens verplicht zijn deze op eigen kosten te saneren of worden daardoor toe via handhaving gedwongen.

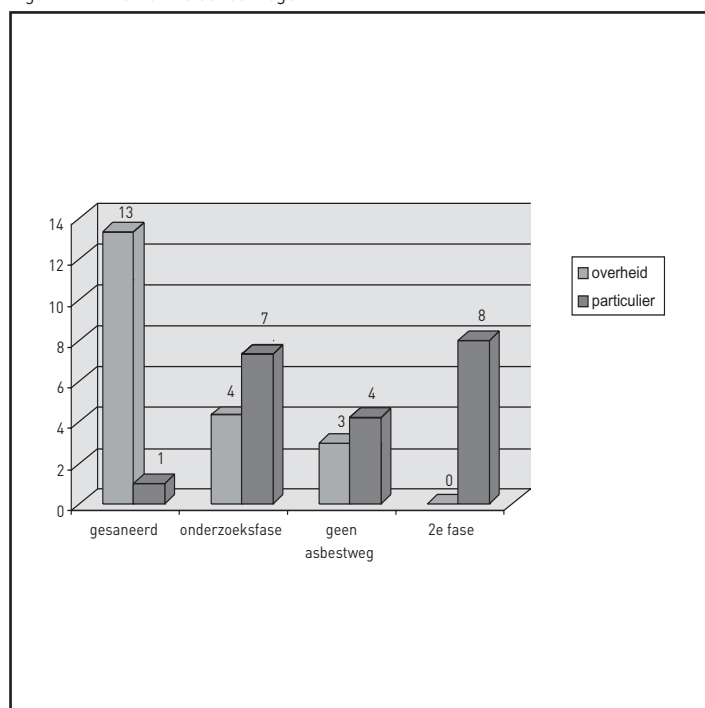
Van de 40 gecontroleerde asbestverdachte wegen bleken na onderzoek (conform de gestelde eisen in de normen NEN 5897 en 5707) dat zeven wegen niet als een asbestweg kunnen worden beschouwd. Veertien van de 40 wegen zijn door bestuursrechtelijk interventie van de Inspectie, op kosten van de eigenaar, gesaneerd.

In de omgeving van Harderwijk en Twente zijn acht wegen gecontroleerd. Deze worden waarschijnlijk op grond van de nieuwe saneringsregeling asbestwegen gesaneerd.

Bij de overige elf verdachte asbesthoudende wegen loopt momenteel een onderzoek om na te gaan of er sprake is van een asbesthoudende weg, dan wel wordt een plan van aanpak opgesteld om te komen tot sanering van de weg. Via bestuursrechtelijke maatregelen heeft de Inspectie deze eigenaren gedwongen over te gaan tot nader onderzoek cq. het opstellen van een saneringsplan.

Met name het dwangsom-instrument blijkt een effectief middel te zijn om onderzoek naar een asbestverdachte weg en sanering van asbestwegen af te dwingen.

Figuur 1. Onderzochte asbestwegen

In figuur 1 is een totaal overzicht opgenomen van de onderzochte wegen uitgesplitst naar vermeende asbestwegen in eigendom van een overheidsinstelling en particuliere asbestwegen.

Objecten

Het betroffen hier veelal nazorgacties en hercontroles van scheepssloopactiviteiten, die in de afgelopen jaren zijn uitgevoerd. Bij overtreding is in aantal gevallen een preventieve vooraankondiging dwangsom opgelegd om toekomstige overtredingen tegen te gaan.

Bodem

De Inspectie is geconfronteerd met een aantal (ernstige) asbest-bodemverontreinigingen. Het betrof ondermeer een bodemverontreiniging in een woonwijk en een aantal (voormalige) industrieterreinen met woonbestemming. De Inspectie ziet er op toe dat het bevoegde gezag op grond van de Wet bodembescherming (veelal de provincie) deze bodemverontreinigingen serieus en adequaat aanpakt om tot daadwerkelijke sanering van deze verontreinigingen te komen.

Bouwwerken

Regelmatig komen bij de Inspectie klachten binnen over de wijze waarop bouwwerken worden gesloopt, waarin asbest aanwezig is. Na ingesteld onderzoek zijn deze klachten met name terug te voeren op onvolledige inventarisatie van asbest in gebouwen en gebrekkige communicatie met de omgeving. Gebleken is dat de betrokken gemeenten hier onvoldoende aandacht hebben besteed.

Onvolledige inventarisatie leidt er toe dat tijdens het slopen het sloopbedrijf of het (gecertificeerde) asbestverwijderingsbedrijf alsnog asbest aantreft, waardoor aanvullende maatregelen getroffen moeten worden. Daarnaast blijkt dat direct omwonenden over een aanstaande asbestsanering onvoldoende worden ingelicht, waardoor zij zich zorgen maken op het moment dat het hen duidelijk wordt dat in hun omgeving asbest wordt gesloopt. De Inspectie heeft het desbetreffende bevoegd gezag dringend gevraagd aan deze aspecten aandacht te schenken.

Overige

Enkele meldingen betroffen nazorg bij een asbestbrand en het aantreffen van asbestzwerfafval. In overleg met de bevoegde instanties is het vrijgekomen asbest opgeruimd.

Overige handhavingsacties asbest

Er zijn door de Inspectie ook nog asbestcontroles uitgevoerd in het kader van andere (landelijke) projecten. Het betreft onder meer een quick-scan actie naar de sloop van asbesthoudende stallen. De resultaten van deze actie zijn vastgelegd in het rapport "Sloop (asbest)stallen niet geborgd" (oktober 2002, distributienummer 17102/185).

Handhaving 2003

In 2003 zal de Inspectie de asbesthandhaving continueren en zo mogelijk intensiveren.

Dit is een publicatie van: **Ministerie van VROM**
→ Rijnstraat 8 → Den Haag → www.vrom.nl

03-03 15064/177

Ministerie van VROM →

staat voor ruimte, wonen, milieu en rijksgebouwen. Beleid maken, uitvoeren en handhaven.

Nederland is klein. Denk groot.

Meer informatie

Voor meer informatie over dit informatieblad kunt u contact opnemen met:

De heer drs. P. Bareman
VROM-Inspectie regio Oost
tel. 026 – 352 84 00
fax 026 – 352 84 55
Postbus 136
6800 AC ARNHEM

Extra exemplaren kunt u downloaden of bestellen via www.vrom.nl.